

Seime - Pasaulio lietuvių klausimai: nuo pilietybės iki kultūros paveldo ir švietimo

Šią savaitę Seime vyko Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės (LRS ir PLB) komisijos rudens sesija. Spalio 14-16 d. posėdžiuose buvo svarstomi aktualiausi diasporai klausimai - pilietybės įstatymo tobulinimas, kultūros paveldo išsaugojimas užsienyje, konsulinių paslaugų prieinamumo didinimas, balsavimo Pasaulio lietuvių rinkimų apygardoje užtikrinimas, lituanistinio švietimo ateitis ir diasporos politikos veiksmingumas.

Pasauliolietuvis.lt

Intensyvi darbo savaitė

Apibendrindama intensyvią darbo savaitę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (PLB) pirmininkė Dalia Henke džiaugėsi pasiektais rezultatais, atsispindinčiais priimtų rezoliucijų gausoje ir svarboje.

„Geopolitiniai iššūkiai verčia mus koreguoti savo veiklos kryptis, todėl Lietuvos saugumo klausimas išlieka prioritetinis. Gimimu turimos pilietybės išsaugojimo tema tiesiogiai susijusi su nacionaliniu saugumu ir skatina ieškoti teisinių bei tvarių sprendimų šioje itin svarbioje srityje.

Nauja ir vertinga šioje sesijoje yra tai, kad komisijoje surengėme sesijas su atskirais Seimo komitetais - tai praplėtė mūsų darbo spektrą ir suteikė naujų perspektyvų. Lituanistinis švietimas ir kultūra yra lietuviybės pagrindas, todėl nuolat gilinamės ir ieškome efektyvių sprendimų ten, kur matome, kad dabartiniai

mechanizmai neveikia“, –sako D. Henke.

D. Henke sveikina į rudens sesiją susirinkusius komisijos narius | O. Posaškova nuotr.

Dėmesys pilietybei ir lietuviškam paveldui užsienyje

Posėdžių ciklą pradėję komisijos nariai pirmiausia diskutavo apie gimimu įgytos Lietuvos pilietybės išsaugojimą ir netekimo atvejus. Tęsiant diskusiją dėl Pilietybės įstatymo nuostatų, buvo akcentuota būtinybė išlaikyti ryšį su Lietuvos piliečiais, gyvenančiais užsienyje, ir užtikrinti, kad teisinės normos atitiktų šiuolaikinės migracijos realijas.

Vėliau buvo aptarti ir Lietuvai svarbaus nekilnojamojo kultūros paveldo užsienyje klausimai. Komisijos nariai pabrėžė, jog būtina sukurti aiškią strategiją, kaip identifikuoti, įvertinti ir apsaugoti užsienyje esančius lietuvių kultūros objektus – senas bažnyčias, mokyklas, kapines, tremtinių ar išeivijos pastatus. Taip pat kalbėta apie mechanizmus, kurie leistų finansuoti šių objektų priežiūrą bei, esant galimybei, į Lietuvą pargabenti prarandamuose pastatuose esančius meno kūrinius.

Lituanistinis švietimas - ryšio su Lietuva pagrindas

Vienas iš pagrindinių šios sesijos akcentų – lituanistinio švietimo stiprinimas užsienyje. Bendrame komisijos ir Seimo Švietimo ir mokslo komiteto posėdyje aptarta neformaliųjų lituanistinių mokyklų padėtis, jų finansavimo galimybės, lietuvių kalbos mokymai suaugusiesiems bei baltistikos centrų išsaugojimas.

Kaip pabrėžė Seimo Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkė ir komisijos narė Vaida Aleknavičienė, lituanistinis švietimas yra ne tik kultūrinis, bet ir strateginis ryšio su pasaulio lietuviais pamatas: „Diaspora yra mūsų kultūros, kalbos ir vertybių ambasadorė pasaulyje. Šiandien, kai informacinės grėsmės tampa vis subtilesnės, būtent pasaulio lietuvių bendruomenės gali tapti patikimais Lietuvos balsais, gebančiais skleisti tikrą žinią apie mūsų šalį, jos istoriją ir dabartį.“

Posėdyje pabrėžta, kad lituanistinės mokyklos bei baltistikos centrai ne tik padeda išlaikyti kalbą ir kultūrą, bet ir prisideda prie Lietuvos įvaizdžio užsienyje bei kovos su dezinformacija.

Diasporos įsitraukimas į Lietuvos gyvenimą

Komisija kartu su Seimo Užsienio reikalų komitetu surengė apskritojo stalo diskusiją apie diasporos vaidmenį šiuolaikinėje geopolitinėje situacijoje.

Komiteto pirmininkas Remigijus Motuzas pabrėžė, kad negalima atstumti Rusijoje gyvenančių lietuvių – bendraudami su jais, galime stiprinti demokratijos vertybes ir išlaikyti kultūrinį ryšį. Pavaduotojas Žygimantas Pavilionis pakvietė PLB dažniau bendradarbiauti sprendžiant Lietuvos saugumo ir Ukrainos paramos klausimus.

Tuo pačiu metu buvo kalbėta ir apie diasporos politikos veiksmingumą – kaip stiprinti užsienyje veikiančias bendruomenes, gerinti konsulinių paslaugų teikimą, skatinti lietuvių įsitraukimą į visuomeninį bei politinį gyvenimą.

Pagerbti partneriai ir nauji iššūkiai

Komisija pasveikino savo narę Jūratę Zailskienę, paskirtą Socialinės apsaugos ir darbo ministre, linkėdama sėkmės darbe, kuris neabejotinai turės įtakos ir užsienio lietuvių socialinių klausimų sprendimui.

Taip pat buvo paminėtas Valstybinės kultūros paveldo komisijos (VLPK) veiklos 30-metis. LRS ir PLB komisijos nariai pasveikino VLPK pirmininkę dr. Vaidutę Ščiglienę bei pabrėžė glaudų institucijų bendradarbiavimą išsaugant Lietuvai svarbų paveldą svetur.

Baigdami rudens sesiją komisijos nariai akcentavo, kad sėkminga diasporos politika reikalauja nuoseklaus bendradarbiavimo tarp valstybės institucijų ir užsienio lietuvių organizacijų.

Spalio 17 d. vyko LRS ir PLB komisijos spaudos konferencija, kurioje komisijos nariai pristatė rudens sesijos darbo rezultatus ir priimtas rezoliucijas:

[Komisija](#) baigiamojoje spaudos konferencijoje pristatė 6 priimtas rezoliucijas:

„[Dėl Pasaulio lietuvių vienmandatės rinkimų apygardos ir balsavimo internetu](#)“;

„[Dėl konsulinių paslaugų Lietuvos Respublikos piliečiams užsienyje teikimo gerinimo](#)“;

„[Dėl lituanistinio švietimo ir baltistikos centrų](#)“;

„[Dėl Lietuvai svarbaus nekilnojamojo kultūros paveldo užsienyje apsaugos](#)“;

„[Dėl gimimu įgytos Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo ir Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo tobulinimo](#)“;

„[Dėl Lietuvos diasporos politikos veiksmingumo](#)“.

LRS ir PLB komisijos spaudos konferencija | Seimo kanceliarijos nuotr. (aut. Ūla Liškevičiūtė)

Komisijos pirmininko Karolio Neimanto teigimu, priimtuose dokumentuose atspindi tolesnio darbo gairės: „Komisijos rudens sesija tapo šių metų darbų apibendrinimu ir pasiruošimu kitų metų veikloms, priimtose rezoliucijose pasiūlant Lietuvos Respublikos institucijoms bendradarbiavimo su diaspora kryptis“.

„Jubiliejiniai trisdešimtieji komisijos veiklos metai buvo itin intensyvūs bendradarbiaujant su Pasaulio lietuvių bendruomene – be komisijos veiklų Lietuvoje vyko Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, Pasaulio lietuvių bendruomenės Seimas, Pasaulio lietuvių rašytojų suvažiavimas ir kiti svarbūs diasporai bei Lietuvai renginiai“, – pabrėžė Seimo narys.

Komisijos pirmininkas nuo LRS Karolis Neimantas | O. Posaškovos nuotr.

„Komisijos aptartos temos yra Globalios Lietuvos ateities gairės, ir priimtose rezoliucijose parodo, kad diasporos ryšys su Tėvyne dar niekada nebuvo toks gyvas, bet kartu ir toks pažeidžiamas. Pilietybė, kalba, saugumas – tai trys ramsčiai, ant kurių stovės ateities Lietuva“, – pabrėžė komisijos kopirmininkė, Rygos lietuvių vidurinės mokyklos direktorė Jolanta Naglė, kviesdama išspręsti šiuos esminius klausimus, primindama, kad „mūsų stiprybė – mūsų vienybėje“.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Dalia Henke džiaugėsi intensyvia komisijos darbo savaite, bendru sutarimu su Seimo nariais priimtomis rezoliucijomis ir kvietė Lietuvos institucijas kartu su pasaulio lietuviais formuoti diasporos veiklos kryptis ir užduoti konkrečius darbus, ypač Lietuvos nacionalinio saugumo, gynybos klausimais, patvirtindama, kad „pasaulio lietuviai yra visada pasiryžę dirbti Lietuvai, o glaudus bendradarbiavimas stiprina atsakomybės už valstybę jausmą“.

Visų posėdžių vaizdo įrašus galima stebėti Seimo „[YouTube](#)“ paskyroje.